

ROMÂNIA

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Cabinetul Președintelui

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București,
Tel: 310.38.86, Fax: 310.36.16
www.scj.ro

Operator de date cu caracter personal / Autorizația nr. 17503

Nr. 339 din 26 aprilie 2018

Către

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Președinte Valer Dorneanu

Stimate domnule președinte,

În temeiul prevederilor art.146 lit.a) din Constituția României și ale art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă transmitem Hotărârea nr. 2 din 26 aprilie 2018 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție vizând sesizarea Curții Constituționale în scopul de a se pronunța asupra constituționalității Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017)).

Precizăm că sesizarea a avut în vedere faptul că la data de 25 aprilie 2018, pe site-ul Camerei Deputaților a fost publicată forma pentru promulgare a Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017), sens în care vă transmitem o copie a fișei actului normativ și a formei Legii publicate.

Cu aleasă considerație,

**Președintele
Înaltei Curți de Casație și Justiție
Judecător Iulia Cristina Tarcea**

ROMÂNIA

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECTII UNITE

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București,

Hotărârea nr.2
Ședința din 26 aprilie 2018

Sub președinția doamnei judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. c) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017).

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de 113 judecători în funcție, au fost prezenți 79 judecători.

În urma dezbaterilor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017), în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, precum și în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție și art. 20 alin. (2) din Constituție cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în componenta privind securitatea raporturilor juridice.

I. În raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii:

În conformitate cu jurisprudența instanței de contencios constituțional, reflectată în Decizia nr. 31/2016 (publicată în M. Of. nr. 117 din 16 februarie 2016), paragrafele 19 și 20, *trăsătura esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 232 din 5 iulie 2001, publicată în M. Of. nr. 727 din 15 noiembrie 2001, Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în M. Of. nr. 90 din 3 februarie 2011 sau Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014, publicată în M. Of. nr. 69 din 27 ianuarie 2015) și „statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea tuturor legilor și tuturor actelor normative cu aceasta” (Decizia nr. 22 din 27 ianuarie 2004, publicată în M. Of. nr. 233 din 17 martie 2004). În acest sens, Curtea a reținut că una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative și că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se claritatea, precizia și previzibilitatea pe care un text de lege trebuie să le îndeplinească. Curtea a mai constatat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile mai sus arătate. Referitor la aceste cerințe, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mod constant, statuând că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate - să își corecteze conduita (Hotărârea din 29 martie 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, Hotărârea din 23 septembrie 1998, pronunțată în Cauza Petra împotriva României), iar cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat. Pe scurt, legea trebuie să fie, în același timp, accesibilă și previzibilă (Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza Sunday Times împotriva Regatului Unit).*

În același sens, în conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale, reflectată în Decizia nr. 619/2016 (publicată în M. Of. nr. 6 din 4 ianuarie 2017), paragraful 40, *legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. Curtea a statuat că respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. Așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil (în acest sens, a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în M. Of. nr. 123 din 19 februarie 2014, paragrafele 223-225, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în M. Of. nr. 495 din 6 iulie 2015, paragrafele 16-20, Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în M.*

Of nr. 845 din 13 noiembrie 2015, paragrafele 20-23 sau Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în M. Of nr. 517 din 8 iulie 2016, paragrafele 45, 46, 55). (...) Legiutorului îi revine obligația ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii. (...) Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează (Decizia nr. 183 din 2 aprilie 2014, publicată în M. Of nr. 381 din 22 mai 2014, paragraful 23).

Cu privire la incidența normelor de tehnică legislativă în cadrul controlului de constituționalitate, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, reflectată în Decizia nr. 513/2017 (publicată în M. Of. nr. 578 din 19 iulie 2017), paragraf 29, a statuat cu valoare de principiu că, deși acestea nu au valoare constituțională, prin reglementarea lor legiutorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (a se vedea în acest sens Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în M. Of. nr. 116 din 15 februarie 2012). În plus, în paragraful 22 din Decizia nr. 31/2016, Curtea Constituțională a constatat că reglementarea criticată (art. 56 alin. 2 și 3 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului), prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă, determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

Din perspectiva sistematizării, a unificării și a coordonării legislației, dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) reglementează veritabile măsuri de individualizare judiciară a executării pedepsei. Măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (măsura de executare la domiciliu a pedepsei privative de libertate; măsura de executare fracționată a pedepsei privative de libertate: în timpul săptămânii la domiciliu și în zilele de sâmbătă și duminică într-un centru de detenție special înființat pentru această măsură sau în penitenciar; măsura de executare a pedepsei privative de libertate în regim mixt la domiciliu, cu prestarea de zile de muncă în folosul comunității, în echivalent) reglementate în lege se integrează, prin natura lor, în materia individualizării pedepselor. Or, individualizarea pedepselor, inclusiv individualizarea judiciară a executării pedepselor, formează obiect de reglementare al Părții generale a Codului penal.

Reglementarea măsurilor de individualizare judiciară a executării pedepselor, într-un cadru normativ distinct de Partea generală a Codului penal, este de natură a aduce atingere caracterului sistematizat, unitar și coerent al legislației penale, încălcând art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

Adoptarea unui cadru normativ distinct de Partea generală a Codului penal, care să includă veritabile măsuri de individualizare judiciară a executării pedepsei, precum și stabilirea competenței judecătorului de supraveghere a privării de libertate, reglementat în *Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal*, de a dispune aceste măsuri afectează sistematizarea și coerența legislației penale și creează incertitudini cu privire la natura juridică reală a măsurilor, incompatibile cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii.

Reglementarea măsurilor de individualizare judiciară a executării pedepselor trebuie să se integreze în sediul materiei, pentru a răspunde exigențelor privind sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației penale stabilite în jurisprudența Curții Constituționale. În acest context, subliniem faptul că executarea unei fracții de 1/5 din pedeapsă anterior dispunerii măsurilor nu modifică natura acestora, de veritabile măsuri de individualizare judiciară a executării pedepselor, în condițiile în care art. 1 din lege prevede în mod explicit că măsurile alternative de executare a pedepsei privative de libertate „înlocuiesc” măsura executării pedepsei principale a închisorii în regim de detenție.

Din perspectiva clarității, a preciziei și a previzibilității, următoarele dispoziții nu întrunesc exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție. Astfel:

■ Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) nu reglementează criteriile pe baza cărora judecătorul alege una dintre măsurile alternative. Astfel, conform art. 3 alin. (1), oricare dintre măsurile alternative se poate dispune în cazul condamnării la pedeapsa principală a închisorii de până la 5 ani, dacă persoana a executat o fracție de 1/5, iar potrivit art. 8 alin. (4), pe durata executării pedepsei, persoana privată de libertate poate beneficia de oricare dintre măsurile alternative, în funcție de comportamentul acesteia și de natura infracțiunii săvârșite, omisiunea includerii unor criterii precise pentru alegerea uneia dintre măsurile alternative afectând caracterul previzibil al legii.

■ Art. 3 alin. (3) lit. a) din Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) exceptează de la aplicarea măsurilor alternative de executare a pedepselor privative de libertate infracțiunile comise „cu violență” ori „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei.” Referirea la infracțiunile comise „cu violență” ori „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei” nu permite identificarea, în

mod exact, a sferei infracțiunilor exceptate de la aplicarea măsurilor. Astfel, de exemplu, infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzută în art. 371 C. pen. se poate săvârși „prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor”, iar referirea la infracțiuni comise „cu violență” din lege nu permite desprinderea unei concluzii clare privind includerea sau excluderea infracțiunii prevăzute în art. 371 C. pen. în/din sfera infracțiunilor exceptate. În cazul infracțiunii prevăzute în art. 371 C. pen., precum și în cazul tuturor infracțiunilor în conținutul cărora săvârșirea prin violență reprezintă o modalitate alternativă, nu rezultă cu claritate dacă numai săvârșirea în concret în modalitatea exercitării violențelor se include în sfera excepțiilor de la aplicarea măsurilor sau dacă, pentru includerea în sfera excepțiilor, este suficient ca norma de incriminare reținută în încadrarea juridică să prevadă, ca modalitate alternativă, exercitarea violențelor.

Tot astfel, referirea la infracțiunile comise „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei” nu are un corespondent exact în dispozițiile Codului penal, care utilizează formulări diferite, neputându-se stabili, cu claritate, dacă anumite categorii de infracțiuni sunt incluse sau nu sunt incluse în sfera excepțiilor. De exemplu, infracțiunea de trafic de persoane prevăzută în art. 210 alin. (1) lit. b) C. pen. se săvârșește „profitând de imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori de starea de vădită vulnerabilitate” a victimei, infracțiunea de tâlhărie prevăzută în art. 233 C. pen. se poate săvârși prin „punerea victimei în stare de inconștientă sau neputință de a se apăra”, iar circumstanța agravantă prevăzută în art. 77 lit. e) C. pen. se referă la „săvârșirea infracțiunii profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze.” Nici în cazul infracțiunilor comise „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei” nu rezultă cu claritate dacă legiuitorul se referă la modalitatea concretă de săvârșirea faptei sau la norma de incriminare care conține, ca modalitate, săvârșire a faptei „profitând de starea de neputință fizică sau psihică a victimei.”

De asemenea, în cazul infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, dispozițiile art. 205 alin. (1) C. pen. incriminează „lipsirea de libertate a unei persoane în mod ilegal”, iar dispozițiile art. 205 alin. (2) C. pen. prevăd că „se consideră lipsire de libertate și răpirea unei persoane aflate în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra.” Din formularea art. 3 alin. (3) lit. a) din lege ar rezulta că numai lipsirea de libertate în mod ilegal prevăzută în art. 205 alin. (2) C. pen. ar putea fi inclusă în sfera excepțiilor de la aplicarea măsurilor alternative de executare a pedepselor privative de libertate, iar lipsirea de libertate în mod ilegal prevăzută în art. 205 alin. (1) C. pen. nu este inclusă în sfera excepțiilor de la aplicarea acestor măsuri.

■ Referirea la „persoanele aflate în stare de recidivă” din cuprinsul art. 3 alin. (3) lit. c) prezintă un caracter inexact în contextul executării pedepsei privative de libertate de către persoana condamnată, întrucât existența stării de recidivă se evaluează de către instanța de judecată și se constată prin hotărârea definitivă de condamnare, iar nu de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate, ulterior fazei de punere în executare a hotărârii definitive de condamnare. În plus, apare neclar dacă este vorba despre o persoană care a comis o infracțiune susceptibilă de a fi în stare de recidivă, pe care judecătorul de supraveghere a privării de libertate o cunoaște, dar care nu a fost încă soluționată sau este vorba despre persoane față de care s-a constatat starea de recidivă printr-o hotărâre definitivă de condamnare. Mai mult decât atât, deși pentru ambele situații starea de recidivă există, ea va produce efecte juridice diferite în funcție de data hotărârii de condamnare pentru infracțiunea care constituie al doilea termen al recidivei. În consecință, în ipoteza în care nu există o hotărâre de condamnare, persoana va beneficia de măsura alternativă, iar în situația în care există o astfel de hotărâre, persoana este exclusă de la acest beneficiu, astfel încât se creează o diferență de tratament juridic pentru persoanele aflate în situații de fapt identice.

■ Reglementarea conținutului măsurilor în cuprinsul Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) nu răspunde exigenței constituționale privind previzibilitatea legii. În acest sens, în art. 4 se prevede că „măsura alternativă de executare a pedepsei privative de libertate a executării la domiciliu constă în executarea la domiciliu a pedepsei privative de libertate cu supraveghere din partea unor lucrători anume desemnați de către Ministerul Afacerilor Interne, cu sau fără brățară electronică.” Nici pe baza dispozițiilor art. 4 și nici pe baza unei alte dispoziții din lege nu se poate stabili modalitatea de supraveghere a persoanei condamnate care execută pedeapsa la domiciliu, fără brățară electronică.

Deși în art. 2 lit. b) este enumerată „măsura de executare fracționată a pedepsei privative de libertate: în timpul săptămânii la domiciliu și în zilele de sâmbătă și duminică într-un centru de detenție special înființat pentru această măsură sau în penitenciar”, în cuprinsul art. 5, care reglementează conținutul acestei măsuri, nu se face nicio referire la fracția din pedeapsă care se execută în timpul săptămânii la domiciliu.

În art. 6 se prevede că „măsura alternativă de executare în regim mixt a unei pedepse privative de libertate constă în executarea pedepsei la domiciliu cu prestarea de zile de muncă în folosul comunității, în echivalent”, fără ca legiuitorul să reglementeze prestarea muncii în folosul comunității.

■ Art. 8 alin. (1) din Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) prevede că „judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în condițiile prezentei legi, va dispune stabilirea unei măsuri alternative pentru persoanele care au executat, fără a fi sancționate, jumătate din fracția minimă efectivă de executat în sistemul

penitenciar.” Dispozițiile art. 8 alin. (1) nu permit identificarea, cu claritate, a fracției minime la care se referă și nu permit clarificarea raporturilor dintre ipoteza reglementată în art. 3 și ipoteza reglementată în art. 8 alin. (1), în sensul că nu se înțelege, cu claritate, dacă dispozițiile art. 8 alin. (1) privesc numai persoanele condamnate la pedeapsa principală a închisorii de până la 5 ani și dacă excepțiile de la aplicarea măsurilor alternative prevăzute în art. 3 alin. (3) sunt aplicabile și în ipoteza reglementată în art. 8 alin. (1).

De asemenea, dispozițiile art. 8 alin. (1), care prevăd că judecătorul „va dispune stabilirea unei măsuri alternative”, intră în contradicție cu dispozițiile art. (2) și (3) ale aceluiași articol, care se referă la amânarea aplicării sau a luării unei măsuri alternative.

Art. 8 alin. (4) teza a II-a reglementează posibilitatea înlocuirii unei măsuri alternative de executare a pedepsei privative de libertate cu o altă astfel de măsură, dar nu reglementează nici criteriile și condițiile înlocuirii și nici posibilitatea sau imposibilitatea revocării ori a anulării măsurii alternative, omisiuni care afectează caracterul previzibil al legii.

Art. 8 alin. (5) prevede că aplicarea oricăreia dintre măsurile alternative de executare a pedepsei privative de libertate „nu influențează” calculul fracției minime obligatorii prevăzute de legea penală în materia liberării condiționate, neputându-se stabili cu precizie în ce sens nu îl influențează și nici care sunt implicațiile aplicării unei măsuri alternative asupra instituției liberării condiționate.

Prin urmare, dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017), prin caracterul neclar și imprecis, precum și prin omisiunea legiuitorului de a reglementa aspecte esențiale care să asigure caracterul previzibil al legii, încalcă standardele de claritate, precizie și previzibilitate consacrate în jurisprudența Curții Constituționale.

II. În raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție și art. 20 alin. (2) din Constituție cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în componenta privind securitatea raporturilor juridice:

În Hotărârea din 4 noiembrie 2008 pronunțată în Cauza Bota împotriva României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că *dreptul la un proces echitabil în fața unui tribunal, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției, care consacră preeminența dreptului ca element de patrimoniu comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (Brumărescu, § 61).*

În conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale, reflectată în Decizia nr. 126/2016 (publicată în M. Of. nr. 185 din 11 martie 2016), paragrafele 31 și 34, referitor la principiul autorității de lucru judecat, Curtea Constituțională a reiterat că *rămânerea definitivă a unei hotărâri judecătorești produce un efect pozitiv care constituie temeiul juridic al executării dispozitivului hotărârii și poartă denumirea de puterea lucrului judecat și a statuat că, întrucât principiul autorității de lucru judecat este de o importanță fundamentală atât în ordinea juridică națională, cât și în ordinea juridică comunitară, precum și la nivelul Curții Europene a Drepturilor Omului, atingerea adusă acestuia prin legislația națională trebuie să fie limitată, fiind necesar ca acestui principiu să i se aducă derogare doar dacă o impun motive substanțiale și imperioase (Hotărârea din 7 iulie 2009, pronunțată în Cauza Stanca Popescu împotriva României, paragraful 99 și Hotărârea din 24 iulie 2003, pronunțată în Cauza Ryabikh împotriva Rusiei, paragraful 52).*

De asemenea, în paragraful 20 al Deciziei nr. 663/2017 (publicată în M. Of. nr. 298 din 3 aprilie 2018), Curtea Constituțională a reținut că, *de principiu, hotărârile penale definitive sunt susceptibile de modificări și schimbări în cursul executării numai ca urmare a descoperirii unor împrejurări care, dacă erau cunoscute în momentul pronunțării hotărârii, ar fi condus la luarea altor măsuri împotriva făptuitorului ori ca urmare a unor împrejurări intervenite după ce hotărârea a rămas definitivă. Doar în aceste situații apare necesitatea punerii în acord a conținutului hotărârii aflate în curs de executare cu situația obiectivă, cu consecința modificării corespunzătoare a executării hotărârii.*

Dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) aduc atingere autorității de lucru judecat a hotărârilor definitive de condamnare. Constituind veritabile măsuri de individualizare judiciară a executării pedepsei, măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate instituite prin lege pot fi dispuse ulterior fazei de punere în executare a hotărârii numai cu încălcarea autorității de lucru judecat a hotărârii definitive de condamnare prin care pedeapsa a fost aplicată și individualizată din punct de vedere al modalității de executare.

Judecătorul de supraveghere a privării de libertate nu poate modifica hotărârea definitivă de condamnare și nu poate realiza o nouă individualizare a modalității de executare a pedepsei, stabilită în hotărârea definitivă de condamnare, fără a încălca autoritatea de lucru judecat a acesteia. Or, adoptarea unei soluții legislative care implică încălcarea sistematică a autorității de lucru judecat a hotărârilor definitive de condamnare contravine art. 1 alin. (5) din Constituție și art. 20 alin. (2) din Constituție cu referire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în componenta privind securitatea raporturilor juridice.

Măsurile de individualizare judiciară a executării pedepsei se stabilesc de instanța de judecată, prin dispozitivul hotărârii definitive de condamnare, iar

„înlocuirea” acestora de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate conduce la neexecutarea dispozitivului hotărârilor definitive de condamnare, cu consecința încălcării autorității de lucru judecat. Așa cum s-a arătat, executarea unei fracții de 1/5 din pedeapsă anterior „înlocuirii” nu atenuează încălcarea autorității de lucru judecat a hotărârii definitive de condamnare, întrucât „înlocuirea”, în sine, implică modificarea dispozițiilor instanței de judecată, cuprinse în hotărârea definitivă de condamnare, de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate, care, în concepția Legii nr. 254/2013, exercită numai atribuții administrative și administrativ-jurisdicționale. În acest context, semnalăm și faptul că în Expunerea de motive, care a însoțit forma inițială a propunerii legislative, se arată că „prin această propunere legislativă se urmărește adoptarea unui set de măsuri de executare a pedepsei, cu caracter judiciar, pe care judecătorul să le poată aplica pentru înlocuirea pedepsei cu executare în regim de detenție atunci când individualizează pedeapsa cu închisoarea.”

Prin conținutul lor, dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017) consacră o soluție legislativă de natură să afecteze principiul securității raporturilor juridice [art. 1 alin. (5) din Constituție], întrucât constituie premisa modificării tuturor hotărârilor judecătorești de condamnare prin care se aplică pedeapsa închisorii de până la 5 ani cu executare în regim de detenție, ulterior rămânerii definitive a acestora.

În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

HOTĂRĂȘTE

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr. 456/2017).

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

Președinte
Judecător Iulia Cristina Tarcea

Prim magistrat asistent
Aneta Ionescu